

Doktorský studijní program: „Teoretické právní vědy“
Studijní obor : Trestní právo

Oponentský posudek na disertační práci

Autor: JUDr. Adéla Rosůlek

Téma práce : Česká a polská právní úprava trestní odpovědnosti za drogové delikty

Oponent: doc. JUDr. Josef Kuchta, CSc
Katedra trestního práva PrF MU Brno

Na základě pověření děkanem Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze Č.j. UKPF/141548/2019, podávám následující oponentský posudek :

Předmětnou disertační práci její autorka vypracovala v rámci doktorského studijního programu na katedře trestního práva Právnické fakulty UK v Praze. Práce byla vypracována v českém. Specifikum předkládané práce je v tom, že řeší dané téma z pohledu české a polské právní úpravy a teorie.

Samotné téma bylo nepochybně dáno individuálním studijním plánem DSP. Toto téma, ačkoliv není zcela specifické, se jeví dostatečně nosným a představuje relevantní vklad k výzkumu dané problematiky. Problematika postihu drogových deliktů je nepochybně založena velmi široce a netýká se pouze jediné skutkové podstaty. Autorka tento fakt reflektovala tak, že se v rámci práce zaměřila na rozbor vybraných skutkových podstat drogových deliktů, přičemž se přidržela kriminologického členění těchto deliktů.

Autorka se zabývá velice aktuální a živou problematikou, kde dochází permanentně i k legislativnímu pohybu v různých směrech, a to jak ve vnitrostátní legislativě, tak i v mezinárodním právu. To se autorce daří velmi dobře zachytit např. v části páté a osmé, kde autorka aktuálně reaguje na nové problémy z praxe, které dobře transformuje do návrhů de lege ferenda. K tematice existuje relativní dostatek obecnější literatury i monografického charakteru, autorka však do práce vnáší některé neotřelé pohledy a náměty, v tomto směru je tedy aktuálnost komplexnějšího zpracování zcela zřejmá. Minimální a mnohdy rozporné zkušenosti existují také z aplikační praxe. Nepochybně lze i říci, že i dosavadní úprava bude patrně do budoucna i vzhledem ke své novosti opakovaně aktualizována, tudíž lze práci autorky považovat i za cenný vklad do diskusí v daném směru.

Jde o práci vysloveně komparativního charakteru, když autorka porovnává a konfrontuje všechna základní hlediska, z nichž lze drogové delikty posuzovat, což se odráží v komplexním charakteru práce i jejím značném rozsahu, který značně přesahuje práce obdobného druhu. Na druhé straně širší záběr způsobuje, že v některých částech by mohla být analýza některých institutů hlubší (viz dále v komentáři).

Ke komparaci si autorka zvolila polskou právní úpravu, důvody pak vcelku uvádí v úvodu práce a lze je podle mého názoru akceptovat. V úvodu na str. 10 pak staví i některé základní hypotézy a cíle, kterých chce po celkové komparační analýze dosáhnout.

Lze konstatovat, že dané téma patrně nebylo v české teorii a praxi v takovém rozsahu a v takovém záběru ještě zpracováno (mám zde na mysli zejména rozbor polské právní úpravy a porovnání s naší) a jeho význam pro obor je tedy značný. Velmi aktuální nejen pro dané trestné činy je rozbor např. trestného činu opilství na pozadí tzv. Rauschdeliktu, který v praxi stále vyvolává problémy.

Při úvaze o volbě tématu bylo možno zvolit i jiný přístup, který já obecně preferuji, tzn. určit si téma specifitější s hlubší, ale poněkud komplexnější analýzou, nicméně ani přístup zvolený ve skutečnosti nelze samozřejmě zavrhnout. Lze ocenit i snahu autorky vysvětlit souvislosti polského trestního postihu s naší právní úpravou, v tomto směru bych doporučil i vzhledem k erudici doktorandky, která má patrně k Polsku bližší vztah, provést hlubší komparaci obou úprav z hlediska trestního práva hmotného, případně i na úkor exkursu do práva procesního, které nemá k problematice přímý vztah. Pro tuto procesní část bych doporučil skutečně spíše formu exkursu s tím, že by doktorandka mohla stručně upozornit přímo na rozdíly týkající se řízení o drogových trestných činech na úkor komentářového popisu české procesněprávní úpravy.

Je otázkou, zda po formální stránce splňuje disertace všechny požadavky stanovené v příslušných vnitrořádkových předpisech, které nebyly k dispozici, domnívám se však, že základní podmínky splněny byly. Z hlediska obecné úpravy je rozsah práce po přepočtu stránek vysoce nadprůměrný, neboť obsahuje 344 stran textu. Dále obsahuje 24 stran použité literatury a ostatních zdrojů. Stejně tak považuji za vysoce nadprůměrný počet odkazů, který dosáhl čísla 1272. Podle těchto ukazatelů se práce přibližuje dokonce habilitačnímu spisu. Za určitý nedostatek práce by bylo možno na první pohled považovat poměrně značný podíl starších literárních pramenů, při bližším pohledu však lze zaznamenat, že jejich užití je zcela funkční.

Autorka zvolila při postupu klasické metody vědecké práce, tzn. zejména na prvním místě metodu komparační, metodu analytickou, deskriptivní, postupu od obecného ke zvláštnímu, kterou dodržuje v rámci celého výkladu. Z tohoto pohledu působí tedy práce uceleným dojmem.

Práce je podrobně členěna do 9 základních kapitol, které však nejsou mezi sebou v základu provázány, práce pak vrcholí závěrečnou částí shrnující výsledky autorčina snažení. Tato část plní v podstatě funkci závěrečného resumé, autorka zde stručně a obecně prezentuje výsledky svého rozboru, posílána však mohly být zejména části týkající se vlastního hodnocení aktuálního stavu, případně návrhům de lege ferenda. Stejně tak mohla být věnována zvláštní pozornost (např. ve zvláštní kapitole) konkrétním a jasným odpovědím na základní otázky vymezené na str. 10 práce.

Obsah v podstatě koresponduje s vymezeným tématem, vzhledem k tomu je obtížné určit těžiště, když jednotlivé části mají srovnatelnou informační hodnotu. Jak již bylo řečeno, obsah se člení do mnoha kapitol a podkapitol, což však na některých místech vede k její určité roztříštěnosti a paradoxně nepřispívá ani k přehlednosti. Systematické řazení jednotlivých částí je přece jen slabší (např. v úvodu autorka vymezuje závislosti na alkoholu, schází pak totéž ve vztahu k jiným drogám, části 4 a 5 mají spíše kriminologický charakter a měly by být uváděny spíše někde v závěru, až nadbytečná pozornost je věnována procesním institutům,

podkapitolám věnujícím se komparaci není věnována pozornost u všech porovnávaných institutů apod.) Na druhé straně považuji za správné na konci každé kapitoly přehledně shrnout kriminologická data a případové studie. Bohužel tyto statistiky a zejména případové studie autorka nekomentuje a neuvádí své názory na uvedené řešení problematiky, což by práci z hlediska samostatného a originálního přístupu nepochybně prospělo. Za málo vhodné také považuji označování jednotlivých případových stadií neprávními názvy, které mnohdy nemají ani přímý vztah k řešení problematice.

Mohu konstatovat, že žádné závažné chyby a pochybení ve věcném smyslu jsem v práci neshledal, v tomto ohledu vykázala autorka značnou míru pečlivosti a dokázala se i přes rozsáhlost práce elegantně přenést přes některá úskalí a vyvarovat se chyb. Neshledal jsem ani žádné gramatické ani stylistické chyby. Moje připomínky jsou tedy spíše koncepčního charakteru, jak jsem již uvedl výše, ty však žádným způsobem nesnižují informativní ani analytickou část práce. V některých případech by mohla autorka blíže vysvětlit a interpretovat své obecnější závěry včetně podrobnější argumentace (např. v některých pasážích závěrečných částí některých kapitol.) Své názory k těmto otázkám autorka jistě zaujme a prohloubí při ústní obhajobě.

Podstatné připomínky nemám ani k návrhům, k nimž autorka v závěru práce dospívá, její závěry jsou dostatečně podloženy, argumentace však mohla být ještě konkrétnější. Autorka své závěry jistě podrobněji vyargumentuje při ústní obhajobě.

Z věcného a odborného hlediska uvádím k jednotlivým kapitolám následující:

Druhá kapitola – zajímavá je autorkou uváděná polská praxe ukládání doživotního trestu zákazu řízení motorových vozidel. Autorka uvádí (str. 36), že takový obligatorní zákaz považuje za protiústavní, neuvádí však, zda z hlediska naší či polské ústavy či obou, mohla by dále vyargumentovat ratio svého tvrzení.

Třetí kapitola – jaké jsou tedy rozdíly mezi úpravou § 360 a polskou úpravou § 31 odst. 3 polského zákoníku? Musí být podle polské úpravy zahrnuty vůlí či vědomím i znaky příslušného trestného činu nebo jen stav nestřízlivosti?

Pátá kapitola – problematika tzv. konopných klubů – str. 122 a následující. Přineslo by podle autorky jejich zavedení v České republice a Polsku nějaká pozitiva? Str. 130 – proč autorka pléduje pro dekriminálníci marihuany a nikoliv hašiše?

Šestá kapitola str. 140 a násl. – jak hodnotí autorka absolutní trestní prohibici v případě přechovávání drog v Polsku? Je vůbec vhodné stanovit absolutní trestnost i minimálního množství drogy a konkrétní řešení jednotlivých případů ponechat na orgánech trestního řízení v rámci trestního procesu? Koliduje to s principem právní jistoty a požadavkem předvídatelnosti práva?

Sedmá kapitola – str. 182 a násl. – problematika tzv. grow shopů v ČR a v Polsku a uplatňované postupy k jejímu řešení, Str. 219 – pokud je v Polsku trestné neoznámení drogových deliktů, nebylo by vhodné inspirovat se touto úpravou i u nás a přiměřeně rozšířit § 368 TrZ?

Osmá kapitola – problematika tzv. designer drugs a zástupných prostředků – možnosti inspirovat se polskou právní úpravou při jejich řešení. Je možné např. převzít členění na trestní a správní postihy podle charakteru a nebezpečnosti drog a s jakým asi výsledkem?

Závěr – str. 307 – problematika tzv. generických definic drog – proč jejich zavedení považuje autorka za nevyhnutelné?

Z hlediska obsahového je možno celkově konstatovat, že obsah práce vcelku odpovídá jejímu názvu, zpracování tématu vycházelo z jeho věcného zaměření. Práce řeší téma vysoce aktuální, s nímž se potýkají zákonodárství více států, a má tedy i supranacionální přesah v oblastech, kde je legislativní proces národní i evropský stále v pohybu. Práce nabízí vzhled do analyzované problematiky, autorka je v ní dobře orientována. V několika jejích částech autor nejen konfrontuje protikladná stanoviska k jednotlivým problémům, ale zaujímá i svá vlastní.

Součástí posuzovaného spisu by měly být i nezbytné zobecňující úvahy včetně doporučení de lege ferenda za případného využití uváděné komparace s jinými zákonodárstvími, vlastní názor autora na problematiku, její hodnocení atd. V tomto směru autorka svůj úkol splnila, přece jen bych však doporučil zejména v závěru některá svá vlastní stanoviska více rozvést, zejména v problémech, na které upozorňuji v předcházejícím textu posudku..

Ze všech výše uvedených důvodů dospívám k závěru, že práci i přes drobné dílčí nedostatky, které však nesnižují její informační hodnotu,

d o p o r u č u j i

k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.mohu doporučit k ústní obhajobě.

V Brně, dne 14. 8. 2019

Doc. JUDr. Josef Kuchta, CSc
Katedra trestního práva PrF MU Brno

